

Тема: Подорож до країни Квітландії

Мета: Поглибити знання учнів про рослини, формувати культуру мовлення.

Розвивати зв'язне мовлення, уяву, творчість, вправляти у складанні текстів-описів за малюнком і уявою, поповнювати словниковий запас учнів. Виховувати дбайливе ставлення до рослин.

Наочність та обладнання: Магнітофонні записи, мультимедійна презентація.

Хід уроку

I. Організаційний момент.

1. Створення психологічного настрою.
2. Повідомлення теми.

II. Актуалізація і мотивація навчальної діяльності.

(Муз. П. Москаньї з опери "Ірис".)

— Розрізуючи сонячні промені, літала на своїх шафранових крилах, окроплених росою, переливаючись усіма барвами райдуги, ірида фея- райдуга, а райдуга — це багатобарв'я, ніжність фарб. Тому в перекладі зі стародавньої це слово означає "ірис". Так називається квітка ніжна, прекрасна, горда, спрямована вгору, квітка, про яку розповідають легенди, пишуть музику, картини.

За легендою, жовтий ірис врятував короля від поразки. Його військо потрапило в пастку, і квітка іриса допомогла йому. Із вдячності за свій порятунок король зробив ірис своєю емблемою. *(Музика Д. Вольфа "Ірис".)*

— Ірис — це ім'я японської дівчини, дочки бідного сліпця, котра помирає, як ніжна квітка, зламана безжальною рукою. Іриси сумні, задумливо бліді. Квітка...

квіти... казки... невідома країна Квітландія. Країна краси, країна зелені і барв, країна ніжності і добра, чарівна країна.

III. Постановка проблеми.

— Я запрошую вас, діти, відвідати казкову країну Квітландію. Вона розташована в полі, садку, лісі. Згадайте наш квітник. Хіба він не схожий на чудову казку, на чарівну країну? Сьогодні на уроці я пропоную вам відвідати цю країну.

IV. Відкриття нових знань.

(Муз. Є. Доги.)

— Чарівні звуки музики допоможуть вам почути розмову квітів. Чуєте? То розмовляють мешканці казкової країни. Вони мають свою мову — мову квітів. А ще дуже музикальні, оскільки розмовляють також з допомогою рухів. Ми маємо з ними познайомитися.

(Діти в супроводі музики "Вальс квітів" П. І. Чайковського виконують довільні рухи, які нагадують привітання, знайомство.

— Зверніть увагу, діти, всі проходять повз ворота квітів, зривають пелюстки з чарівної квітки, але їх стає дедалі більше. Зараз і ми зірвемо пелюстку.

Виявляється, це — пелюстка-послання. Послухайте-но, що у ньому написано.

"Гостям нашого міста!

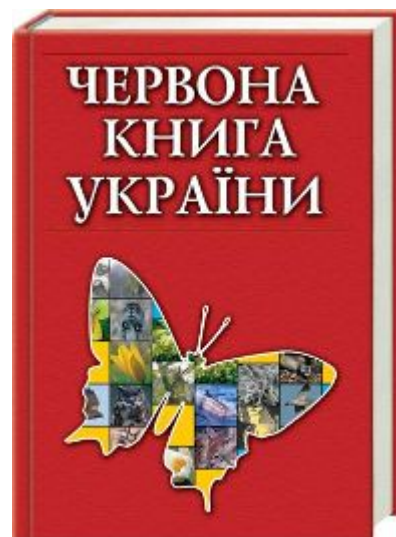
Наша країна Квітландія незвичайна. В ній мешкають жителі весняного, літнього та осіннього городів. Ви подорожуватимете вулицями Луговою, Садовою, Лісною. Побуваєте на центральній площі, у замку правительки нашої країни — принцеси Флори. Ласкаво просимо!"

— Діти, це — листочок-провідник. Він допоможе познайомитися нам з містом. До всіх присутніх під'їжджає незвичний транспорт. Як ви гадаєте, що нам запропонують? *(Нам можуть запропонувати квітку маку.)*

— На такому гвинтокрилі ми й полетимо. А потрібно нам на центральну площу, до замку принцеси Флори. У неї в замку є велика чарівна червона книга. Від гілочки до гілочки, від квіточки до квіточки, від пуп'янка до трави доносяться вісті до замку, і книга "росте". Як ви гадаєте, для кого ця книга? *(Для людей.)*

— Навіщо нам, людям, знати про цю книгу? *(Щоб бути уважними до рослин, оберігати їх.)*

— Правильно, діти, ця червона книга — для людей, аби пам'ятали вони про ті рослини, котрі можуть зовсім згинуть, аби людина була бережливою в ставленні до природи. Аж ось і площа, трохи далі — майдан. Хто познайомить нас з ним? *(Великий майдан нагадує велику квітку. Тут багато квітів, а посередині — палац. Він весь у квітах і зелений.)*

— Кому майдан видається іншим? *(Це майдан Квітковий. Він нагадує велику квітку, в центрі — фонтан. Якщо уважніше*

придивитися, можна сказати, що це квітка дзвіночок. Фонтан переливається веселими барвами і звучить ніжна мелодія.)

— Пелюстка летить і веде нас у палац. Хто буде знайомити нас із палацом?

Відповіді:

— Палац весь у квітах, а тому і нагадує великий букет із різних квітів. У палаці багато кімнат, і всі вони різні: рожева нагадує троянду, блакитна — незабудку.

— До палацу веде доріжка із зеленої трави та ніжних маргариток. Кімната весняних квітів нагадує луг навесні, літніх квітів — лісову галявину, кімната осінніх квітів допоможе побувати в осінньому саду.

(Звучить магнітофонний запис музики Г.Генделя "Концерт органа".)

"Моя мати, цариця Природа, подарувала мені палац і звеліла бути правителькою цієї країни. Мій палац міцний, як рослина, що пробивається крізь землю, гарний, як квітка, що розквітла під сонячним промінням. Якщо ви увійдете до величезної зали, то почувєте, побачите рожеву казку. У червоній залі вас звеселить пісня.

Сонце приятелює зі мною. Тисячоліттями воно дарує землі незліченні барви і відтінки, прикрашаючи цим мій палац і мешканців моєї країни".

— Хто це з нами розмовляв? (Принцеса Флора — господиня палацу.)

— Зала для гостей. Зараз ми побачимо принцесу Флору. Вашим домашнім завданням було описати принцесу.

(Музика Е.Гріга "Ранок".)

Орієнтовний текст-опис Флори.

На троні з квітів видніється Флора. Вона струнка, як стебло квітки, її очі синіші за волошки. Колір обличчя можна порівняти з кольором ромашкових пелюсток.

Золотаво-сонячне волосся нагадує ковилу. Вона підвелася, пройшлась, і заздрять її плавності рухів навіть квіти, що в'ються. Струмок, який ніжно дзюркотить у її палаці срібними віршами, завмирає, тільки-но Флора починає говорити. Троянди сором'язливо припиняють духмяніти, лишень вона наблизиться до них. Її подих заповнює простір ароматами, котрих не знає жодна рослина. Тому що вона — найпрекрасніша квітка Землі. Так називали Флору в казковій країні Квітландії.

— Побувавши в гостях у палаці, познайомившись з прекрасною господаркою Флорою, ми назавжди збережемо в пам'яті ту зустріч. І нам треба залишити щось на згадку про себе. Давайте полишимо на згадку казки. Яку казку ви хотіли б розповісти?

Відповідь:

Я хочу розповісти казку про квітку Нарцис. Багато років тому жив на землі юнак. Він був найкращий. Та й ім'я юнак мав досить рідкісне — Нарцис. Якось він побачив своє відображення у воді й так був вражений своєю красою, що миттєво закохався в себе. З

того дня не відходив він від озера. Все милувався своєю красою. Батько його хотів, щоб він одружився з однією дівчиною, котра жила по сусідству. Проте він і слухати не хотів про це, а лише сміявся. Тоді феї розгнівалися і перетворили юнака на квітку, котру пізніше назвали Нарцисом.

— Доки учениця розповідала казку, принцеса Флора своїм чарівним пером із травинки записувала її до книги. А вона в неї неабияка. Ця книга — екран, і зараз ми зможемо побачити Нарциса, мешканця країни Квітландії.

(Демонстрування слайдів "Квітка Нарциса ".)

Наша пелюстка летить, і нам час за нею. Але що це? Повітряна куля в квітковій країні! Якою ви її уявляєте? *(Ми полетимо на повітряній кулі з кульбаб.)*

— Легко над землею несе нас повітряна куля. Що це за вулиця, вкрита соковитим зеленим килимом? *(Це вулиця Лугова.)*

— Давайте приземлимося. Які незвичайні будинки! Як ми можемо дізнатися, хто де мешкає? *(Це будиночок Кульбаби. Він увесь жовтий, з білим повітряним дахом. А в цьому будиночку живе Незабудка. Стіни будинку пофарбовані світло-голубою фарбою. А віконця схожі на маленькі квіти.)*

— Давайте "сфотографуємо" на згадку цю вулицю.

(Діти малюють.)

— За Луговою вулицею — голубе плесо озера. Нам треба його переплисти. *(Демонстрування слайда).* Ось і сальвінія. Вона нагадує човнички, що повільно гойдаються на воді. Цим транспортом ми й скористаємося. Перед нами вулиця Садова. Вона вся яскрава, як наш садовий квітник. Хто перший запросить нас у гості? *(Я гадаю, що першою запросить нас троянда, бо вона вважається повелителькою Садової вулиці. У троянди не будинок, а замок. Ось пройшла білосніжна, а там далі червона троянди. Своїми ніжно-рожевими пелюстками радує нас одна з сестер — рожева троянда.)*

— Цей замок називається "Замок Гюлістан". Слово "гюлістан" означає "троянда". Хто їх так називав? Згадайте легенду.

Відповідь:

— Цариця полювання Діана покохала принца Амура. А той був закоханий у принцесу Розалію. Діана розгнівалася на Розалію і, коли та купалася в озері, схопила її та й кинула на кущ терену. Гострі колючки вп'ялися в тіло бідної принцеси, пошматувавши його, тож вона голосно заплакала від болю. Принц Амур почув це і врятував принцесу. А сльози і краплини крові Розалії розквітли на терені прекрасними квітами. На честь Розалії їх назвали розами.

— Цікава легенда. А чому в палаці живуть троянди різного кольору? Я розповім вам казку, яку мені повідали мешканці вулиці Садової.

"Усі мешканці вулиці Садової прийшли до Флори з проханням, щоб замість сонного Лотоса дати їм іншого правителя вулиці. Тоді Флора подарувала їм Троянду і призначила її правителькою вулиці. Для захисту вона озброїла її колючками. Соловей, побачивши нову повелительку, покохав її і закружляв над чудовою квіткою, пригортаючи до грудей. Гострі колючки вп'ялися йому в серце, і троянда забарвилася в червоний колір. Так з'явилися в палаці червоні троянди".

— Проте нам час далі. Свою подорож ми продовжимо в казкових каретах, замість коней — коники, а сама карета — чашечка квітки. Зі швидкістю вітру полетіла карета. За вікном пустельна, скеляста місцевість. Що це за кущі, вкриті квітами? (Це верес. На ньому квітнуть квіти єрики.)

— Що це за квітка? *(Це квітка відважна. Вона живе там, де нічого не росте.)*

— Хто з вас пам'ятає сумну історію про верес?

Відповідь:

Жив у печерах народ — карлики-пікти. Найбільшою їхньою таємницею була таємниця про вересовий мед, з котрого вони вміли готувати диво-напій, збадьорливий та цілющий. Аж ось напали на острів завойовники і розпочали війну проти його жителів. Дізнавшись про таємницю, вони вирішили її вивідати. Залишилися живими лише двоє — батько і син. Їх зловили і почали катувати. Батько боявся лише одного — що син не витримає тортур і викаже таємницю... І сам зіштовхнув його з обриву.

— Ось ми й у лісі. Весь він укритий якоюсь тонкою білою скатертиною. Ці чудові квіти — посланці зеленокосої Весни.

(Демонстрування слайда.)

— Що нагадують вам проліски? *(Пролісок — це сміливий хлопчик, посланець Весни. Він першим приходить до лісу й розповідає, що йде Весна.)*

— Гляньте, діти, на майдані зібралися мешканці. Хто вони? Кого вони вам нагадують? *(Братки, немов хлопчики-близнюки. Квіточки маргаритки в моєму дитячому садку. Вони нагадують малюків. Гладіолус — це квітка-принц. Ромашка — це балерина. Така легка у танці.)*

— Давайте завершимо нашу подорож теж казкою. Казкою про квітку Жоржину. Хто буде розповідати?

Відповідь:

— Це було дуже і дуже давно. Із-за моря привіз своєму цареві бульби квітки купець. Він гадав, що бульби їстівні, тож приніс їх на золотій таці. Цар скуштував їх, розгнівався і викинув геть, а садівник підібрав і посадив. Так розквітла у царськiм саду дивовижна квітка. Побачивши її, цар видав наказ вважати квітку царською. Сумно стало квітці у царському садку, зів'яла б вона від туги за волею, якби не любов молодого садівника до квітів. Мав садівник наречену і кохав її понад своє життя. Якось подарував він їй, попри страшенну заборону, квітку. Та дівчині так сподобалася, що вона попрохала садівника посадити таку ж у неї в садку. Проїжджав цар і побачив квітку в садку дівчини. Він страшенно розлютився. Садівника забили батогами й кинули до в'язниці, звідкіля він вже й не вийшов. Проте царська квітка вже потрапила на волю, і людям вона сподобалася. На честь молодого садівника Жоржа, котрий віддав своє життя за звільнення квітки, назвали її Жоржиною.

V. Підсумки вивченого.

— Ось які чудові легенди народ складав про квіти. Їх прославляли в легендах, казках і віршах.

Опівночі айстри в саду розцвіли...

Умилась россою, вінки одягли.

і стали рожевого ранку чекать,

і в райдугу барві в життя убирать...

(Олександр Олесь)

— Сьогодні, діти, ми побували в гостях у квітів. Я гадаю, що вам наша подорож запам'ятається.

VI. Завдання додому.

— А завдання вам — намалювати те, що найбільше запам'яталося і прикрасити свої оселі квітучими квітами.